Examenul de bacalaureat național 2015
Proba E. d)
Filosofie

Simulare

Profilul umanist din filiera teoretică şi toate profilurile şi specializările din filiera vocaţională, cu excepţia profilului militar.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

SUBIECTUL I (30 de puncte)

Scrieţi pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre situaţiile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Problematica sensului vieții vizează răspunsul la întrebarea:
a. Este cunoașterea posibilă?
b. Ce este determinismul?
c. Care sunt sursele cunoașterii autentice?
d. Este fericirea un scop al vieții?

2. În sens strict, întrebarea „Ce este binele și ce este răul?” aparține domeniului:
a. filosofiei politice
b. esteticii
c. eticii
d. filosofiei culturii

3. O problemă, de etică aplicată, controversată se referă la:
a. eutanasie
b. specificul democrației
c. epistemologie
d. specificul cunoașterii

4. Spre deosebire de libertatea negativă, libertatea pozitivă constă în:
a. restrângerea intervenției statului la un nivel minim
b. realizarea condițiilor presupuse de îndeplinirea scopurilor individuale, prin intervenția sporită a statului în viața societății sau a individului
c. capacitatea statului de a guverna societatea
d. absența constrângerilor arbitrare, impuse de puterea politică sau de alți oameni

5. Potrivit concepției lui J.P. Sartre, ideea responsabilității absolute este cuprinsă în citatul:
a. „*Singurul aspect al conduitei unui om pentru care el poate fi tras la răspundere de către societate este cel privitor la ceilalți*.”
b. „*Este deci absurd să ne gândim a ne plânge, deoarece nimic străin nu a hotărât ceea ce simţim, ceea ce trăim sau ce suntem noi.* (...) *sunt absolut liber şi absolut responsabil de situaţia mea.”*
c. „*Fiecare este adevăratul paznic al propriei sănătăți, fie trupească, mintală sau sufletească*.”
d. „*A fi liber înseamnă, înainte de toate, a fi responsabil față de tine însuți. Ești liber pe viața ta – adică orice act pe care îl faci, te angajează: trebuie să dai socoteală de el*.”

6. Sintagma filosofică utilizată de L. Blaga pentru a reda sensul existenţei umane, este:
a. viaţa guvernată de principiul plăcerii
b. libertatea şi responsabilitatea constituirii de sine
c. destinul creator
d. relevarea absurdului existenţei

7. Omul poate efectua alegerile între bine şi rău datorită calităţii sale de:
a. fiinţă întru imediat
b. fiinţă care valorizează
c. fiinţă senzorială
d. fiinţă care amână

8. Potrivit concepţiei lui Imm. Kant, fundamentul moralei, ca principiu obiectiv, universal şi necesar, este:
a. principiul utilităţii
b. imperativul categoric
c. principiul diferenţierii calitative a plăcerilor
d. binele suprem

9. Într-o societate democratică restrângerea libertăţii unui om este legitimă numai atunci când:
a. se încearcă sporirea autorităţii politice
b. se exercită dorinţa de supunere a cetăţenilor
c. se previne încălcarea libertăţii altor oameni
d. se doreşte maximizarea puterii statului

10. Convieţuirea cu ceilalţi oameni în societate necesită asocierea libertăţii individuale cu:
a. responsabilitatea social-politică
b. valoarea estetică
c. dictatura
d. adevărul absolut

SUBIECTUL al II-lea (30 de puncte)

Analizaţi succint, din perspectivă filosofică, problematica *raportului existent între egalitate şi dreptate*, având în vedere următoarele repere:
- numirea unui filosof care, în scrierile sale, a făcut referiri la problematica *raportului existent între egalitate şi dreptate*; **4 puncte**
- precizarea unei teze/perspective filosofice despre *raportul existent între egalitate şi dreptate*; **4 puncte**
- prezentarea tezei/perspectivei filosofice precizate; **6 puncte**
- ilustrarea tezei/perspectivei filosofice pe care aţi prezentat-o, printr-un exemplu concret de situaţie din societatea contemporană; **6 puncte**
- formularea unei obiecţii la adresa tezei/perspectivei filosofice pe care aţi prezentat-o; **6 puncte**
- menționarea unei relații existente între termenii *inegalitate socio-economică* și *dreptate socială.* **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

A. Citiți, cu atenție, textul de mai jos:

Doctrina potrivit căreia fundamentul moralei este utilitatea sau principiul celei mai mari fericiri susţine că acţiunile sunt bune în măsura în care aduc fericire şi rele dacă ele au ca rezultat contrariul fericirii. Prin cuvântul „fericire” se înţelege plăcerea sau absenţa suferinţei; prin „nefericire” suferinţa sau absenţa plăcerii. (...)

(John Stuart Mill, *Utilitarismul*)

Răspundeți următoarelor cerințe:
1. Precizaţi, pe baza textului dat, două caracteristici ale moralei. **4 puncte**
2. Evidenţiaţi, în aproximativ o jumătate de pagină, o corelaţie existentă între termenii *utilitate* şi *fericire*. **10 puncte**
3. Formulaţi un punct de vedere personal referitor la actualitatea perspectivei filosofice prezentată în textul dat. **6 puncte**

B. Orice societate poate fi caracterizată în funcție de sensul și condițiile în care sunt impuse regulile dreptății.
1. Menţionaţi trei forme ale dreptății. **6 puncte**
2. Ilustraţi, printr-un exemplu concret, o situație în care dreptatea este încălcată în cadrul unui examen. **4 puncte**